

Handläggare: Lotta Gillhardt
Telefon: 08-508 14 019

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Minskad kötid till skuld- och budgetrådgivningen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på nämndens uppdrag

BrittMarie Kyndel
T.f. stadsdelsdirektör

Leif Fransson
T.f. avdelningschef

Sammanfattning

I stadsdelen finns tre heltidstjänster som budget- och skuldrådgivare. Dessa ingår i mottagningsenheten för försörjningsstöd. Stadsdelen driver också ett tvåårigt projekt "Ekonomi i fokus" med medel från Socialstyrelsen. Genom projektet har kontakten med hyresvärdarna och kronofogden förbättrats betydligt. Kontakter tas både vid hyresskulder men även i förebyggande syfte. Antal meddelanden om hyresskulder har ökat under 2009, både avseende hyresrätter men även bostadsrätter.

Vid sammanslagningen av stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta och Vantör 2007 07 01 uppgick kötiden till budget- och skuldrådgivningen till cirka 1,5 år. Kötiden har därefter sjunkit till 10 månader och består idag av 135 personer. Ungefär hälften av dem som söker rådgivning är på ett eller annat sätt aktuella inom stadsdelen och idag har 25 % av de sökande försörjningsstöd.

Diskussioner pågår inom förvaltningen för att hitta former för att kunna förändra arbetsprocessen med syfte att nå kortare kötider.

Bakgrund

I samband med stadsdelsnämndens sammanträde 2009-05-13 beslutade nämnden att ”uppdra åt förvaltningen att undersöka möjligheten att inom ram göra nödvändiga prioriteringar för att tillse att kötiden till den del av skuldrådgivningen som är stadsdelens ansvar, under hösten kan minskas”.

Ärendet

I skuldsaneringslagen 2§ framgår att budget- och skuldrådgivare ska vända sig till skuldsatta personer i stadsdelen, ge råd och anvisningar i både budget- och skuldfrågor och bistå personer före, under och efter en skuldsanering.

I stadsdelen finns tre heltidstjänster som budget- och skuldrådgivare. I dagsläget arbetar två personer heltid och en halvtid. Dessa ingår i mottagningsenheten för försörjningsstöd. Stadsdelen driver också ett tvåårigt projekt ”Ekonomi i fokus” med medel från Socialstyrelsen. Projekttiden går ut 2010-08-31.

I samband med tertialrapport 1/2009 beslutade kommunfullmäktige att stadsdelsnämnden i Rinkeby-Kista får ansvar att driva ett projekt för att utveckla modeller för effektiv budget- skuldrådgivning inom samtliga stadsdelsnämnder och social- och arbetsmarkandsnämnden. Projektet ska bland annat hjälpa stadsdelsnämnderna att arbeta bort den kö till budget- och skuldrådgivare som finns i dagsläget. Hur pengarna och arbetet ska fördelas är ännu inte klart.

Projektet ”Ekonomi i fokus”

Projektmedarbetarna består av två budget- och skuldrådgivare, en uppsökare på halvtid och en administrativ assistent på halvtid. Huvudsyftet med projektet är att hitta verksamma arbetssätt för att förhindra vräkningar och skapa vägar till ordinarie hyresmarknad som minskar hemlöshet. Målgrupper är personer med hyresskuld som inte är aktuella i stadsdelsförvaltningen och personer boende i förvaltningens försöks- och träningslägenheter. Projektets huvudsakliga arbetsmetod är budget- och skuldrådgivning, vilken tillämpas för att ge personer kontroll över sin ekonomi och därmed förhindra nya hyresskulder samt underlätta en ekonomisk rehabilitering för personer som bor i förvaltningens tränings- och försökslägenheter. Vidare ska rådgivarna i projektet utbilda och handleda framför allt boendestödjare, familjepedagoger och behandlingsassistenter i en arbetsmetod som ger hållbara verktyg för att klara av privatekonomin.

Genom projektet har kontakten med hyresvärdarna och kronofogden förbättrats betydligt. Kontakter tas både vid hyresskulder men även i förebyggande syfte.

Antalet meddelanden om hyresskulder har ökat under 2009, både avseende hyresrätter men även bostadsrätter. Andelen bostadsrätter som utmäts för andra

skulder har också ökat på grund av nya regler hos kronofogden. Däremot har antalet meddelanden om avhysningar sjunkit avsevärt, vilket ses som en konsekvens av det arbete som gjorts inom projektet. Inga barn har blivit hemlösa då alternativa lösningar hittats. I stort sett har inget försörjningsstöd till hyresskulder utbetalats inom projektet eftersom andra lösningar som avbetalningar mm kommit till stånd.

Projektet har inte haft möjlighet att arbeta med dem som bor i tränings- och försökslägenheter i den utsträckning som planerades inledningsvis. Detta arbete kommer att intensifieras under det andra projektåret för att uppfylla projektmålen. Från och med den 1 oktober återgår meddelanden om uppsägningar till befintlig verksamhet som kommer att skicka ut ett standardbrev med information om att vid behov kontakta ordinarie budget- och skuldrådgivare eller mottagningsenheten. Avhysningsmeddelandena kommer även framöver att gå till projektet.

I och med att projektet tagit emot de flesta ärenden ang. hyresskuld samt köande till tränings- och försökslägenheterna har antalet personer som ställts i kö till den vanliga budget- och skuldrådgivningen minskat. Till och med 2009-09-16 har 351 meddelanden om hyresskuld inkommit. Av dessa har 99 % andra skulder. Det har även framkommit att 99 % av dem som står i kö till tränings- och försökslägenhet har andra skulder. Förvaltningen kommer noga att följa hur kötiden utvecklas.

Budget- och skuldrådgivning

Vid sammanslagningen av stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta och Vantör 2007 07 01 var kötiden cirka 1,5 år. Kötiden har därefter sjunkit till 10 månader. Den s.k. insolvensutredningen har lämnat ett delbetänkande där bl.a. ändringar i skuldsaneringslagen föreslås. Det ska bli lättare för dem som är överskuldssatta att beviljas skuldsanering. Konsekvensen av den nya lagen, som föreslås träda i kraft den 1 juli 2010, blir att antalet ansökningar om skuldsanering i riket beräknas öka från cirka 7 500 år 2008 till mellan 13 300-26 600 år 2010. Den nya lagstiftningen kommer att få konsekvenser för såväl kronofogden, Konsumentverket som kommunerna.

Enligt uppgift från kronofogdemyndigheten blir också allt fler personer skuldsatta i och med lågkonjunkturen. Ansökningarna om betalningsförelägganden hos kronofogden har ökat med 25 % första halvåret 2009. Den stora skillnaden mot krisen på 90-talet är, att då handlade det om skulder relaterade till fastighetsförsäljningar och företag. Idag handlar det om mer än en fördubbling av skulderna hos privatpersoner. Även antalet ”nya” skuldsatta personer har ökat och statistik visar att många har små marginaler och inga sparade medel.

Den ordinarie budget- och skuldrådgivningen i Enskede-Årsta-Vantör har idag en kö på 135 personer. Kötiden är cirka 10 månader. Ungefär hälften av dem som söker rådgivning är på ett eller annat sätt aktuella inom stadsdelen och idag har cirka 25 % av de sökande försörjningsstöd. Detta är en ökning och ett flertal av dem som står i kö har precis aktualiserats på mottagningsenheten för en första utredning. Det bör tilläggas att en stor del av dem som kontaktar budget- och skuldrådgivarna har en omfattande social problematik och i många fall en psykiatrisk/neuropsykiatrisk diagnos.

Diskussioner pågår inom förvaltningen för att hitta former för att kunna förändra arbetsprocessen med syfte att nå kortare väntetider.

Arbetsprocessen

Idag inleds arbetsprocessen med att budget- och skuldrådgivaren har ett intakesamtal, allt från en kortare rådgivning till ett mer utförligt samtal. Under samtalet kan rådgivaren sortera information och till viss del hänvisa till andra instanser och myndigheter samt kontrollera om den sökande t.ex. har rätt bidrag, rätt utmätning osv. De sökande som fortfarande efter samtalet är aktuella för insats från budget- och skuldrådgivningen ställs på kö. Akuta ärenden prioriteras efter diskussion i arbetsgruppen och ställs därför inte i kön. Det kan t.ex. gälla personer som befinner sig i ett skuldsaneringsförfarande, personer som mår mycket psykiskt dåligt eller personer som ännu inte är aktuella hos kronofogden och där en insats skulle kunna förhindra en större "katastrof". De som hotas av vräkning/exekutiv försäljning av bostadsrätt eller villa har till dags dato hänvisats till projektet. Denna grupp kommer i fortsättningen att hänvisas till mottagningsenheten.

Generellt kan sägas att de flesta som söker hjälp väntar för länge innan de hör av sig till socialtjänsten. Vid tidigare kontakt med socialtjänsten finns ofta möjlighet att komma överens med den sökandes borgenärer om anstånd, avbetalningsplaner m.m. Många personer fattar felaktiga beslut i akuta lägen och det är inte ovanligt att situationen har förvärrats precis innan de ringer för att boka tid.

Då cirka hälften av dem som söker hjälp hos budget- och skuldrådgivarna är aktuella för insatser inom andra enheter eller avdelningar finns redan någon form av kontakt inom förvaltningen. Det kan t.ex. vara en socialsekreterare, biståndsbedömare, boendestödjare, behandlingsassistent eller familjepedagog. Av dessa har boendestödjarna, behandlingsassistenterna och familjepedagogerna fått utbildning kring vardagsekonomin genom projektet "Ekonomi i fokus" och kan utgöra ett stöd för den enskilde i budgetfrågor.

Åtgärder för att minska kötiden

De som efterfrågar budget- och skuldrådgivning tillfrågas om de redan har kontakt med förvaltningen. I de fall där resurspersoner som boendestödjare, familjepedagog eller behandlingsassistent med utbildning i vardagsekonomi finns, kontaktas den handläggare som beslutat om insatsen. Därefter görs en överenskommelse om att insatsen utökas till att även gälla stöd i att strukturera sin vardagsekonomi. Vid budget och skuldrådgivarens första möte med personen deltar även resurspersonen. Personens ekonomi går igenom. Ofta behöver personen först få ordning på sin vardagsekonomi innan en skuldrådgivning kan komma igång. Därefter ska resurspersonen regelbundet stötta den enskilde med praktisk hjälp som att se till att posten öppnas och sorteras, att räkningar blir betalda m.m. Viss handledning ges av budget- och skuldrådgivarna. Genom täta kontakter och stöd kan personens vardagsekonomi komma i balans och ny skuldsättning förhindras innan man går vidare med skulderna. Genom detta arbete avlastas budget- och skuldrådgivarna från att arbeta med vardagsekonomin och budgetfrågor och tid frigörs för att korta den kö som finns.

Skuldrådgivning

Personer som är aktuella för skuldrådgivning måste ha kontakt med en budget- och skuldrådgivare då det krävs en särskild kompetens i dessa frågor. För att arbeta med skuldrådgivning måste man ha gått en grundutbildning via Konsumentverket samt få kontinuerlig fortbildning och handledning. Kommunen har i dessa frågor ett rådgivningsansvar och ett skadeståndsansvar.

De personer med behov av skuldrådgivning och som redan har en kontakt med socialtjänsten aktualiseras hos budget – och skuldrådgivare genom en remiss eller liknande. Detta gäller även dem som haft en inledande kontakt och där en handlingsplan upprättats tillsammans med insatsperson och budget och skuldrådgivare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorgen.